

GIYA SA DISKUSYON SA PAGLUN SAR SANG KONTRA-PYUDAL NGA KAMPANYANG MASA

Ginpublikar sang
Ang Paghimakas

Disyembre 2023

Pwede ma-download sa www.negrosrevportal.wordpress.com

KAUNDAN

Ano ang pyudalismo? **7**

Ano ang mga dagway sang pyudal kag mala-pyudal nga pagpanghimulos? **7**

Ngaa kinahanglan nga dulaon ang pyudalismo? **8**

Ano ang kontra-pyudal nga kampanyang masa? **9**

Sin-o ang pahulagon sa kontra-pyudal nga kampanyang masa? **10**

Sa diin ilunsar ang mga kontra-pyudal nga kampanyang masa? **11**

Paano mapahulag ang masa sa kontra-pyudal nga paghimakas? **11**

Ano ang mga mangin porma sang mala-pyudal nga paghimakas? **12**

Ngaa kinahanglan i-angot ang kontra-pyudal nga kampanyang masa sa kontra-pasista kag kontra-imperyalista nga paghimakas? **14**

Mga Panawagan **15**

Nagapabilin nga ubod sang ekonomiya sa pungsod Pilipinas ang agrikultura. Apang sa idalum sang rehimen Marcos Jr, wala sang programa para sa matuod nga reporma sa duta ukon paano mapasanyog ang agrikultura sa pungsod. Sa baylo, mas ginaduso sini ang mga kontra-mangunguma nga mga patakarang pabor sa iya mga kahimbon nga nagahari nga sahi sang mga agalon mayduta, burgesya komprador kag mga burukrata kapitalista. Nagapadayon nga pito sa kada napulo ka mga mangunguma ang wala sang kaugalingon nga duta nga ginatala-uma. Lapnagon ang monopolyo sang kadutaan, pyudal kag mala-pyudal nga pagpanghimulos sa mga mangunguma kag kapintas gamit ang reaksyunaryo nga pwersa sang estado kag mga pribado nga mga armado ukon paramilitar agud ipabilin ang kontrol sang malapad nga kadutaan sa kamot sang pipila nga nagahari nga sahi.

Ang padayon nga paghari sang mga agalon mayduta klaro nga nagapakita sang kapaslawan sang reporma sa duta nga programa sang reaksyunaryo nga gobyerno. Partikular sa Negros, sa 427,656 ektarya (has.) sang kadutaan nga dapat ipanagtag, ang paltik nga reporma sa duta ang nakapanagtag lamang sang 302, 377 has. nga may nabilin pa nga 125, 279 has. sa Land Acquisition and Distribution (LAD). Maisip ini sa 21% sang pungsodnon nga balanse sang LAD. Ini tungod indi pursigido ang reaksyunaryong gobyerno nga mayormente mga agalon mayduta man kag dalagku nga mga burgesya nga lubos nga ipatuman ang iya programa. Ang mga Agrarian Reform Beneficiaries (ARBs) nga nakabaton na tani sang ila Certificate of Land Ownership Award (CLOA) madamo ang wala aktwal napahamtang sa ila kadutaan, ilabi na ang malagpad nga kadutaan pareho sang kadutaan sang mga pamilya Conjuangco diri sa Negros.

May yara man sang mga kaso sang sala nga mga Notice Of Coverage (NOC), peke nga mga benepisyaryo kag land use

conversion agud malikawan sang mga agalon mayduta ang pagpasakop sa reporma sa duta. Subongman, nagagamit sila sang relatibo mas bag-o apang mapiguson gihapon nga mga pamaagi kaangay sang *stock distribution option* (SDO), ariendo, *block farming, corporative scheme, agribusiness venture agreement* (AVA), kag iban pa. Ang Negrosanon nga mangunguma kag mamumugon sa uma ang labi nga naga-antus sa tuman nga kapigaduhon bangud sang monopolyo sang kadutaan kag rekonsentrasyon.

Ginpatuman subong sang Department of Agrarian Reform ang SPLIT (Support to Parcelization of Land for Individual Titling) nga programa nga nagatum-ok sa indibidwal nga titulo sang mga benepisyaryo sang reporma sa duta. Bag-o lang ginpirmahan ni Marcos Jr ang Land Emancipation Law nga kuno magdula sang utang nga amortisasyon sang duta sa Land Bank sang mga ARBs. Apang, ang matuod, mga paaagi lang ini para mas madali kag madasig nga makuha balik sang mga dalagku nga agalon mayduta ang duta sa mangunguma. Ang Negrosanon nga mangunguma kag mamumugon sa kaumhan labi nga naga-antus sang grabe nga kaimolon bangud sa monopolyo sa kadutaan kag rekonsentrasyon sini.

Isa ka siglo sang pagpamigos ang kabuhi sa kada henerasyon sang mga mamumugon sa uma: mala-ulipon nga pagtrabaho sa sulod sang pila ka bulan kabaylo sang tuman ka nubo nga sweldo, kag gutom sa mga binulan nga wala sang trabaho ukon sa panahon sang tigkiriwi. Luwas sa produksyon sang tubo, wala ukon kulang sang matala-uma nga duta ang mga mangunguma kag mamumugon sa uma nga tamnan sang humay, mais, saging, lubi kag iban pa. Naga-eksperyensya man sila sang nagkalain-lain nga klase sang pyudal kag mala-pyudal nga pagpanghimulos.

Sa pagka-ido-ido ni Marcos Jr sa imperyalismo, nagdugang pa ang mga kontra-pumuluyo kag kontra-mangunguma nga neoliberal nga patakaran nga gina-implementar parehas sang Rice Tarrification Law kag liberalisasyon sa produktong agrikultural kaangay sang ahos, bombay, kalamay kag iban pa, nga ang nagapulos lamang amo ang mga komprador, hasyendero, burukrata kapitalista, *hoarder* kag negosyante (*trader*), samtang naga-igod sa malala nga gutom kag kapigaduhon ang mga imol nga sektor nga konsumidor: mga mangunguma, mamumugon sa kampo, mamumugon, mga prodyuser, imol nga taga-syudad, mga kababaenhan, pamatan-on kag iban pa.

Mas lapnagon man ang kombersyon sang agrikultural nga kadutaan pakadto sa eko-turismo, *economic zones*, *solar farms* kag *real estate*, samtang ang mga talamnan para sa pagkaon sang pumuluyo gintamnan sang *palm oil* kag iban pa nga *cash crop*. Ginpabaskog ang National Greening Program subong nga gingamit para maangkon liwat sang dalagku komprador burgesya, agalon mayduta kag dumuluong nga kapitalista ang kabukiran, kalaitan, kag duta sang mga tumandok. Madamu na ang nagsulod sa isla sang Negros nga mga kompaniya sang dalagku kag makahalit nga mga minahan.

Pipila ini sa mga kahimtangan kon nga-a nagakadapat nga mag-isa kag maghimakas ang masang mangunguma kag mamumugon sa uma agud iduso ang kontra-pyudal nga paghimakas para maangkon ang kinamatarung sa duta kag mapabaskog, mapalapad kag mapataas ang halintang sang demokratiko nga rebolusyon sang banwa.

1. ANO ANG PYUDALISMO?

Ang pyudalismo ang relasyon sa produksyon paagi sa duta nga ginatalauma sang mangunguma kag ginapanag-iyahan sang agalon mayduta. Tubtob subong, nagpabilin nga ginamonopolyo sang mga dalagku nga agalon mayduta ang mayoriya sang kadutaan sa Pilipinas, samtang ang mangunguma nga amo ang nagatalauma kulang ukon wala sang ginapanag-iyahan. Bilang mayoriya sa populasyon ukon 75% sa pumuluyong Pilipino, nahigot ang mangunguma sa mga pyudal kag mala-pyudal nga pagpanghimulos sang mga agalon mayduta sa lain-lain nga mga pamaagi kag nagapabilin nga ginagutom. Para mahilway ang mangunguma sa amo nga sitwasyon, kinahanglan ang matuod nga reporma sa duta kag pungsodnon nga industriyalisasyon nga lubos lang malab-ot paagi sa demokratiko nga rebolusyon sang banwa.

2. ANO ANG MGA DAGWAY SANG PYUDAL KAG MALA-PYUDAL NGA PAGPANG-HIMULOS?

Pagpanghimulos pyudal ini kon ang pangabudlay sang mangunguma sa pagtalauma sa duta ginbaylohan sang agalon mayduta nga wala nagpakigbahin sa pagtalauma sa duta sang indi makatarunganon nga bahin sa produkto pareho sang tinunga, tersya, inapat nga bahinay.

Ang pagpanghimulos mangin mala-pyudal kon ang pangabudlay sang mangunguma ginbaylohan na sang kwarta, pareho sang manubo nga sweldo sang mga mamumugon sa katubuhan sa mga asyenda. Ang mala-pyudal nga sistema ginharian sang imperyalismong US paagi sa dominasyon sang lokal nga sahi sang dalagku komprador burgesya kag agalon mayduta.

Upod man sa pyudal kag mala-pyudal nga mga pagpanghimulos ang nagkalain-lain nga dagway sang usura sa porma sang alili, lokap kag tersiyahan; neoliberal nga patakaran pareho sang *microfinance* (*lending*) nga Dungganon, Lifebank, ASA, RAFI, Taytay kag iban pa; mataas nga arkila sang mga kagamitan sa produksyon kag mataas nga bili sang abono, pestisidyo kag iban pa; ang pagbakal sang mga produkto sang mangunguma sa barato nga presyo; pagpang-agaw sang duta gamit ang ariendo-bakal kag iban nga ligal kag iligal nga pagpang-agaw sang duta; lapnagon nga kontraktwalisasyon sa mga hasyenda paagi sa paggamit sang mga kontraktor nga nagahatag sang intresipo kag manubo nga sweldo kag wala sang benepisyo nga nagapigos kag nagahimulos sa mga mamumugon sa kampo.

3. NGAA KINAHANGLAN NGA DULAON ANG PYUDALISMO?

Kinahanglan dulaon ang pyudalismo para maangkon sang mangunguma ang malawig na nga handum nga mapanag-iyahan ang duta nga siya ang nagatala-uma pero ginmonopolyo sang mga agalon mayduta. Paagi sini, mahilway ang mangunguma kag makakas ang pyudal kag mala-pyudal nga mga kadena sa mangunguma kag mapa-uswag ang agrikultura sa pungsod.

Bangud sa pagsulong sang kontra-pyudal nga paghimakas, makita sang mangunguma nga ang rebolusyon nga ginapamunuan sang Partido Komunista sa Pilipinas (PKP) amo ang nagaduso sang iya kinamatarung kag boluntaryo siya nga makigbahin sa Bag-o nga Hangaway sang Banwa (BHB), magpatapu sa rebolusyonaryong organisasyon masa ukon magbulig paagi sa iban nga mga porma.

4. ANO ANG KONTRA-PYUDAL NGA KAMPANYANG MASA?

Sa subong nga halintang sang demokratiko nga rebolusyon sang banwa, ginalunsar ang kontra-pyudal nga kampanyang masa agud isulong ang minimum kag maksimum nga porma sang matuod nga reporma sa duta batok sa pyudal kag mala-pyudal nga pagpanghimulos. Kabahin ang agraryong rebolusyon sa tatlo ka integrado nga buluhaton sang BHB, upod sa pagtukod sa baseng masa kag paglunsar sang armado nga paghimakas. Hilikuton man ini sang tanan nga katapuan sang rebolusyonaryong kahublagan masa. Nagapanguna nga kaundan sang demokratiko nga rebolusyon sang banwa ang hambalanon sa duta nga demokratiko nga kagustuhan sang masang mangunguma.

Ginapakilala sa mangunguma ang dagyaw, alayon, kag kooperatiba para sa mas abanse kag kolektibo nga pagproduksyon.

Kaangut man ini sa prinsipyo nga sandigan nga pwersa ang mangunguma sa rebolusyon kag amo ang tuburan sang rekrutment sa Partido kag BHB. Boluntaryo siya nga makigbahin sa BHB ukon magbulig paagi sa iban nga mga porma.

5. SIN-O ANG PAHULAGON SA KONTRA-PYUDAL NGA KAMPANYANG MASA?

Ang pesante isa ka gamhanan nga pwersa kag alyado sang mamumugon paagi sa partido sini sa rebolusyonaryo nga paghimakas. Ang kontra-pyudal nga linyang masa sa kaumhan amo nga: panguna nga magsalig sa imol nga mangunguma, kabigon ang nahanungang mangunguma kag nyutralisahan ang manggaranon nga mangunguma agud mahamulag kag mawasak ang mga despotiko kag reaksyonaryong pwersa sa estado. Makighiusa sa mga mamumugon sa uma sa mga asyenda. Hatagan sang pagtamod ang mga mamumugon sa *logging* kag minahan kag mga indigenous peoples. Sa hambalanon sang malapad nga baybay, pukawon kag pahulagon ang imol kag nahanungang mangingisda.

Kinahanglan ang mabaskog nga pag-angtanay kag pagbinuligay sang mga rebolusyonaryong organisasyon masa sa BHB. Kinahanglan maayo nga makombina ang ilegal kag likom sa ligal kag hayag nga paghimakas agud mas malapad nga hanay sang masa ang malab-otan paagi sa pagpabaskog sang nagahiliugyon nga prente sa nagkalain-lain nga sektor pareho sa simbahan, *academe*, abogado, kag iban pa nga mga indibidwal, organisasyon, kag ahensya.

6. SA DIIN ILUNSAR ANG MGA KONTRA-PYUDAL NGA KAMPANYANG MASA?

Ilunsar ang mga kontra-pyudal nga kampanyang masa sa mga kaumhan, hacienda, talamnan, *ancestral domain* sang mga tumandok, kag iban pa. Depend sa mga produkto; tubo, humay, lubi kag kahimtangan ang paglunsar sang mga kampanya kag demanda.

Bangud nga indi maglayo ang kahimtangan sang mga mangunguma sa isa ka lugar, ang ini nga mga kampanya ilunsar naton sa mga lebel sang barangay, banwa, syudad, distrito, probinsya depende sa ikasarang sang mga organisasyong masa, indi mansig-mansig nga kampanya pero bilog kag magkasugpon nga mga madamuan nga kampanya agud mapabaskog ang aton panawagan.

7. PAANO MAPAHULAG ANG MASA SA KONTRA-PYUDAL NGA PAGHIMAKAS?

Kinahanglan ang malaparon nga pagtuon, ilabi na sa Malip-ot nga Kurso sa Katilingban kag Rebolusyon Pilipino (MKKRP), Aralin Aktibista (ARAK), Rebolusyonaryo nga Giya sa Reporma sa Duta (RGRD), Mga Espesyal nga Kurso kag literasiya kag numerasiya. Maglunsar sang pagpanayasad kag pagpangusisa sang mga sahi (SICA) para dugang mapadalman kag mahangpan ang partikular nga kahimtangan sang masang mangunguma sa isa ka lugar kag mabilog ang mga porma sang pagpanghimulos nga ila na-eksperyensya kag nagakadapat nga himakasan.

Kinahanglan man ang pagpasundayag kultural kag iban pa nga porma sang propaganda agud amat-amat nga mapundar

ang rebolusyonaryo nga espirito sang mangunguma kag mawasak ang mga pyudal nga kaisipan. Kinahanglan makapatuhaw sang mga instruktur, ahitador, ispiker, propagandista kag mga grupong pangkultura halin sa hanay sang malapad nga masa.

Kinahanglan man pabaskugon ang mga produksyon kag kolektibo nga paghulag pareho sang mga kolektibo nga proyekto, dagyaw, alayon, kag mga kooperatibang masa para man makasuporta sa mga kontra-pyudal nga kampanya kag makabulig sa mga organisasyon.

8. ANO ANG MGA MANGIN PORMA SANG MALA-PYUDAL NGA PAGHIMAKAS?

Paagi sa mga militante, koordinado, kag organizado nga kampanyang masa, ginaduso sa lain-lain nga halintang ang kontra-pyudal nga paghimakas sa konteksto sang agraryong rebolusyon ang matuod nga reporma sa duta nga nakabase sa konkreto nga kahimtangan kag kahandaon sang masa.

Sa minimum, ginaduso naton ang pagpanubo sa arkila sang duta, pagdula sa usura, pagpataas sa sweldo sang mga mamumugon sa uma kag pagpataas sa presyo sang produkto sang mangunguma. Paagi sa mga dayalogo, petisyon, negosasyon, welga, kag bungkalan maduso sang mangunguma ang ila mga ginademanda.

Sa sweldo, aton nga dal-on ang kampanya nga 50-50 (P50 nga dugang sa inadlaw nga sweldo kag 50% nga dugang sa pakyaw nga obra) nga iangot man sa pagduso sa pagpatuman sang *regional minimum wage* kag ang kampanya sa P750 nga *national minimum wage*. Kinahanglan man iduso ang paghatag sang mga agalon sang benepisyo pareho sang SSS, PhilHealth, mga *leave* kag iban pa nga insentibo. Kabahin sa sini, kolektibo nga iduso ang Social Amelioration Program (SAP) sa DOLE kag benepisyo halin sa Department of Agriculture, kag ang pagbuyagyag sang mga anomaliya kag korapsyon nga nagakalatabo kaangut sa distribusyon sang pundo sa mga ahensya sang gobyerno.

Kon sa bahinay, ginaduso naton ang 50% nga pagpasaka. Kon tinunga, aton ginaduso nga himuon nga inapat, pabor sa mangunguma.

Sa mga pautang, ginaduso naton ang 50% nga pagpanubo sa interes, tubtob nga amat-amat siya mapagamay sang sa interes sa bangko.

9. NGAA KINAHANGLAN I-ANGOT ANG KONTRA-PYUDAL NGA KAMPANYANG MASA SA KONTRA- PASISTA KAG KONTRA- IMPERYALISTA NGA PAGHIMAKAS?

Indi basta-basta nga isungka sang mga agalon mayduta ang ila ginmonopolyo nga kadutaan bangud yara sila sa poder kag magamit nila ang gahum kag mga kaalyado nga yara sa gobyerno kag mga dumuluong nga kapitalista para mapintas nga tapnaon ang paghimakas masa.

Ang kontra-pyudal nga kampanyang masa indi hamulag sa kontra-pasista nga kampanya batok sa terorismo sang rehimen US-Marcos II nga ginapatuman sang mersenaryo nga AFP-PNP kag mga paramilitar nga grupo.

Kinahanglan ibuyagyag ang mga brutal nga krimen sang estado kag pamatukan ang militarisasyon sa kaumhan.

Indi man ini hamulag sa kontra-imperyalista nga kampanya batok sa dumuluong nga pagpanghilabot kag pagpanghimulos sa aton ekonomiya, pulitika, kultura kag militar nga amo ang nagapanguna nga rason sa mala-kolonyal kag mala-pyudal nga pagpanghimulos sa pungsod nga lubos nga nakaapekto sa mga mangunguma.

10. MGA PANAWAGAN:

Ipatuman ang matuod nga reporma sa duta kag pungsodnon nga industriyalisasyon!

Bungkagon ang sistemang hasyenda!

Pabaskugon ang mga kooperatiba kag asosasyon sang mangunguma!

Ihatag ang nagakadapat nga benepisyo sang mamumugon sa kampo!

Pasakaon ang sweldo sang mamumugon sa kampo!

Isulong ang bungkalan ukon kolektibo nga pagtala-uma sang duta!

Palayason ang mga pasistang militar sa kaumhan!

Pamatukan ang mga neoliberal nga laye kag polisiya!

Isulong ang demokratiko nga rebolusyon sang banwa!

ANG *Paghimakas*